

Θέμα A

A1

- α.** σελ. 210 → «Κάτω από τις συνθήκες... αναμέτρηση με τον Πρίγκιπα»
β. σελ. 37 → «Κατά το έτος... σε νέες βάσεις»
γ. σελ. 86 → «Το 1909 συντελείται... μέσω της Βουλής» και σελ.87 → «Στις 15 Μαρτίου... επιδιώξεις του»

A2

- α.** Λάθος (σελ. 129 → «Κατά την περίοδο ... των προσφύγων»)
β. Σωστό (σελ.137 (ΕΙΣΑΓΩΓΗ) → «Μετά την υπογραφή της συνθήκης... οι Βαλκανικοί πόλεμοι»)
γ. Λάθος (σελ. 250 → «Ο ίδιος επίσης ... ποντιακής δημοκρατίας, εννοείται ο Κ. Κωνσταντινίδης»)
δ. Σωστό (σελ. 210 → «ενώ η Ηνωμένη Αντιπολίτευσις ... η 14^η Μαρτίου» και σελ.211 → «Οι επαναστάτες... 10 Μαρτίου 1905»)
ε. Σωστό (σελ. 77 → «Το Εθνικόν Κομιτάτον... Επαμεινώνδα Δεληγιώργη»)

Θέμα B

B1

- α.** σελ. 52 → «Η Ελλάδα του Μεσοπολέμου ... που έχασαν μέσα στην καταστροφή»

B2

- σελ. 254 → «Η φύση και η μέθοδος... να πεθάνουν από τις κακουγχίες» και **προαιρετικά** σαν πρόλογος:
σελ 253 → «Είναι γνωστή η γενοκτονία... αμελέ ταμπουρού»

Θέμα Γ

Για την απάντηση της συγκεκριμένης ερώτησης θα χρειαστούν τα στοιχεία του βιβλίου: **σελ 78-79**→ «Παρά την έντονη αντίδραση... για να διορίζει κυβερνήσεις της αρεσκείας του», **σελ 79** → {...} «μέχρι την ψήφιση της δεδηλωμένης... πολιτικού τοπίου» και **σελ. 80** → «Το διάστημα μεταξύ... θεμελιώθηκαν». Φυσικά, αξιοποιούνται τα στοιχεία της πηγής με τη μορφή της σύνθεσης. Παρακάτω παρατίθεται ένα προτεινόμενο σχεδιάγραμμα απάντησης, το οποίο αναμφίβολα δεν είναι η μόνη αποδεκτή απάντηση.

α)

B → «Παρά την έντονη αντίδραση... κυβερνήσεις της αρεσκείας του»

Π → «Από την αρχή της πηγής ... νόθον καθεστώς»

- Πιο συγκεκριμένα, τα στοιχεία που δείχνουν πώς ακριβώς ήταν η κατάσταση εκείνη την εποχή με τις κυβερνήσεις από το 1868 και μετά. Αναφορά στις κυβερνήσεις της μειοψηφίας με την υποστήριξη του Βασιλιά που οδηγούσαν σε «νόθευση» των εκλογών.
- Δεν εξουσίαζαν οι εκλεκτοί του λαού, αλλά του Βασιλιά, οι αυθαιρεσίες των οποίων επέκτειναν συνεχώς την παρακμή.

- Για την κατάσταση αυτή έλεγαν κάποιοι ότι ευθύνεται ο λαός, ο οποίος όμως δεν ευθυνόταν αφού παρά την ύπαρξη Συντάγματος και Βουλής εκλεγμένη από αυτόν, ήταν εντελώς αμέτοχος στην απόλυτα μοναρχική διακυβέρνηση της χώρας του.
- Ευθύνη δεν βάραινε ούτε τους πολιτικούς σύμφωνα με τον Τρικούπη, αφού κι εκείνοι άνηκαν στο λαό και ήταν εγκλωβισμένοι στο νόθο σύστημα που επικρατούσε με τις «ευλογίες» του Γεωργίου Α'

β)

B→ {...} «Όλα αυτά συνέβαιναν μέχρι την ψήφιση της αρχής της δεδηλωμένης το 1875... πολιτικού τοπίου»

Π→ Υπόλοιπο κομμάτι πηγής:

- Ο Τρικούπης πίστευε ότι ήταν αναγκαία η καθιέρωση της κοινοβουλευτικής αρχής ότι οι κυβερνήσεις θα πρέπει να προέρχονται από τα κόμματα που πλειοψηφούν στη Βουλή.
- Για να είναι δυνατή η συγκρότηση ισχυρών κυβερνήσεων πλειοψηφίας, είναι αναγκαίος ο δικομματισμός αφού όσο σχηματίζονται κυβερνήσεις μειοψηφίας, τόσο τα μικρά κόμματα θα επιβιώνουν και θα πολλαπλασιάζονται.
- Όταν θα δίνεται η εντολή σχηματισμού κυβέρνησης μόνο στο κόμμα που πλειοψηφεί, τότε τα μικρά κόμματα θα αναγκαστούν να συνενωθούν για να κερδίσουν την πλειοψηφία.

B→ «Το διάστημα μεταξύ... και ο δικομματισμός θεμελιώθηκαν» (σελ.80, ως επίλογος)

Θέμα Δ

Για την απάντηση του συγκεκριμένου θέματος αξιοποιούνται τα στοιχεία του βιβλίου: σελ. 219 → «Λίγους μήνες... στις 12 Οκτωβρίου 1912» σε συνδυασμό με τα στοιχεία των πηγών που δίνονται. Παρακάτω παρατίθεται ένα προτεινόμενο σχεδιάγραμμα απάντησης, το οποίο αναμφίβολα δεν είναι η μόνη αποδεκτή απάντηση.

B→ «Λίγους μήνες ... φαινόταν δυσάρεστος»

Π→ Κείμενο Α

- Αναφορά στην διοίκηση της Κρήτης μετά τη μετάκληση του Βενιζέλου στην Αθήνα με τριμελείς επιτροπές.
- Στους λόγους για τους οποίους ο Βενιζέλος αρνούνταν να δεχθεί τους Κρήτες βουλευτές στο ελληνικό κοινοβούλιο

B→ «Η σταθερή άρνηση του.. ένοπλα τμήματα»

Π→ Κείμενο Β

- Οι δυσκολίες που αντιμετώπιζε ο Βενιζέλος μετά την ανάφλεξη του Κρητικού Ζητήματος παρά τον εκλογικό του θρίαμβο τον Μάρτιο του 1912 στο ελληνικό βασίλειο
- Η σκόπιμη διενέργεια εκλογών στην Κρήτη την ίδια μέρα με τις εκλογές στην Ελλάδα, για να εκλεγούν πληρεξούσιοι που θα επιδίωκαν την είσοδό τους στο ελληνικό κοινοβούλιο

- Η δύσκολη απόφαση του Βενιζέλου να απορρίψει το ενδεχόμενο, κάτι που του κόστισε πολύ ψυχολογικά.

Β → «Εκείνο που δεν είχε... στις 12 Οκτωβρίου 1912»

Π → Κείμενο Γ

- Η αλλαγή στάσης του Βενιζέλου στο ζήτημα των Κρητών Βουλευτών: έγιναν δεκτοί στο ελληνικό Κοινοβούλιο λίγο πριν την κήρυξη των Βαλκανικών Πολέμων, σε ανταπόδοση της προκλητικής ενέργειας των τουρκικών λιμενικών αρχών να κατάσχουν 20 ελληνικά πλοία

Επιμέλεια απαντήσεων: Μακρής Κωνσταντίνος

νέο φροντιστήριο